

Notat

Direktionen
Rådhusgade 3
8300 Odder

Til:	Byrådet
Fra:	Lise Gammelby
Notat til sagen:	Præmisser og konsekvenser for besparelser på skoleområdet

Indholdsfortegnelse

1. Skolenedlæggelser.....	3
1.1 Kort beskrivelse af mulighed	3
1.2 Ændring af skoledistrikter.....	3
1.3 Børnetal i skoledistrikterne	4
1.4 Tanker om skolestørrelse, trivsel og læring	5
1.5 Tanker om klassestørrelser og læring.....	6
1.6 Konsekvenser for klassestørrelser	7
1.7 Konsekvenser for borgere/brugere	7
1.8 Konsekvenser for personale	7
1.9 Økonomiske konsekvenser	7
1.10 Beregninger på andre modeller.....	8
1.11 Oprettelse af friskoler	8
1.12 Nedlæggelse af fire skoler	8
1.13 Konsekvenser for SFO.....	9
1.14 Procedurer og tidsplan i den politiske beslutningsproces	9
2. Minimumstimetal	10
2.1 Beskrivelse af mulighed	10
2.2 Konsekvenser for personale	10
2.3 Konsekvenser for eleverne	11
3. Øget undervisningstid.....	11
3.1 Beskrivelse af mulighed	11
3.2 Konsekvenser for lærerne	12
3.3 Konsekvenser for eleverne	12
4. Borgerreaktioner.....	13
4.1 Fælles ledelse på to skoler	13
4.3 Landsbymodellen	13
5. SFO - generel besparelse	14
5.1 Beskrivelse af muligheder	14
5.2 Konsekvenser for personale	14

16-03-2010
Sags Id. 727-2010-3143

Sagsbeh.
Lise Gammelby
Tlf. 8780 4041
lise.gammelby@odder.dk

Dok id. 727-2010-38762

Side 1/21

5.3	Konsekvenser for børnene	14
6.	Bilag.....	15
	Bilag 1: Hvad virker?	15
	Bilag 2: Forudsætninger for beregninger for skolelukninger	17
	Bilag 3: Gennemsnitlig udgift per elev	20

1. Skolenedlæggelser

1.1 Kort beskrivelse af mulighed

Lukning af to af følgende skoler: Randlev Skole, Gylling Skole, Hundslund Skole og Ørting-Falling Skole.

Randlev Skole er beliggende i udkanten af Randlev by. Den udgør ikke et centrum for byen. Afstanden fra Over Randlev til Odder er 4.9 km. Transporttiden for eleverne bosiddende i Over og Neder Randlev forøges derfor ikke væsentligt i fald de skal modtage undervisning på en byskole. Elevtallene fra området viser, at klasserne de kommende fortsat vil svinge.

Ørting Skole er beliggende ca. 1.9 km udenfor Ørting centrum. Ørting Skole udgør ikke et geografisk centrum for byen. Der er 5,6 km fra centrum Ørting til Odder. Transporttiden for elever bosiddende i Ørting by vil derfor ikke øges væsentligt i fald de fremover skal modtage undervisning på en byskole i Odder. Elevtallene fra området viser, at der vil være klassestørrelser på mellem 17 og 25 i de kommende 0. Klasser tre år frem. Herefter falder elevtallet igen og 0. Klasserne bliver på 8 – 15 elever.

Gylling Skole ligger i centrum af byen. Skolen anvendes i udpræget grad af lokalbefolkningen til andre formål. Gylling Skole ligger 9,8 km fra Odder. Elevtallet er p.t. det laveste for samtlige skoler i Odder. Elevtallet vil fortsat svinge på de enkelte årgange de kommende år.

Hundslund Skole ligger i Hundslund by. Hundslund ligger 12,2 km fra Odder. Elevtallet vil fortsat svinge på de enkelte årgange de kommende år.

Det foreslås, at eleverne fra de to skoler fra skoleår 2011/12 flyttes skolevist til to byskoler. De to byskoler omtales herefter som byskole 1 og 2. Efterfølgende ændres skoledistrikterne, således at nye børnehaveklasser starter i det nye skoledistrikt.

Under processen omkring skolenedlæggelser opretholdes Odder Kommunes procedure omkring frit skolevalg. Det betyder, at forældre til børn, som skal flyttes til byskole 1 og 2, kan søge optagelse på andre af kommunens skoler, i fald der er plads på den enkelte årgang. Det kan især blive aktuelt i forbindelse med ændring af skoledistrikter jf. afsnit 1.2. Det må påregnes, at enkelte forældre vælger at få deres børn optaget på samme skole, i stedet for at lade barnet følge klassen. Forældre kan derfor vælge at søge andre skoler om optagelse i stedet for de to byskoler for at sikre at børnene går på samme skole.

1.2 Ændring af skoledistrikter

En nødvendig konsekvens af skolenedlæggelserne er ændring af skoledistrikterne. I etableringen af nye skoledistrikter vurderer forvaltningen blandt andet på følgende parametre:

- Elevtilknytning
- Geografi
- Trafik
- Elevtal
- Prognoser

Ved ændringen af skoledistrikterne forsøger forvaltningen at sikre en større tilførsel af elever på de tilbageblivende skoler.

1.3 Børnetal i skoledistrikterne

I befolkningsopgørelserne falder børnetallet i kommunen markant. Der er i øjeblikket 322 børn fra 2003 fordelt mellem skoledistrikterne, mens årgangen fra 2009 kun består af 190 børn. Det er en difference på 132 elever/børn - svarende til 5 klasser færre. Det skal nævnes, at 2009 er specifikt lavt. Faldet i elevtal fordeler sig jævnt mellem de fleste skoledistrikter.

Opgørelsen over det faktiske antal børn illustrerer dog, at udfordringerne med meget varierende antal børn på årgangene i de enkelte skoledistrikter fortsætter. På Ørting Skole er der 23 og 25 børn i årgang 2005 og 2006, men kun 8 og 14 i årgang 2007 og 2008. Det samme forhold ses på Randlev Skole, hvor tallene svinger fra 26 elever i 2003 til 14 elever i 2009. Det skal anføres, at der i Randlev blandt forældrene er tradition for at søge optagelse på andre skoler. Der har i flere år været omkring 30 pct. af eleverne, som går i skole på andre skoler. Det skyldes både geografi og privatskoletraditioner. På Hundslund Skole er der 21 elever i 2004, men kun 14 elever i 2009. På Gylling Skole er der 19 elever i 2008, men 14 i 2009.

I efterfølgende tabel ses det aktuelle børnetal i skoledistrikterne. Børnetallene er opgjort 1. januar 2010.

Årgang	I alt	Gylding Skole	Hou Skole	Hunds-lund Skole	Park-vejens Skole	Rand-lev Skole	Saksild Skole	Skov-bakke-skolen	Tunø (Hou)	Ørting-Falling Skole	Vester mark-skolen
1991	212	10	26	11	40	5	21	58	1	8	32
1992	303	24	31	22	63	17	17	72	0	18	39
1993	316	23	37	27	61	18	18	63	0	18	51
1994	322	23	32	22	71	15	20	70	1	17	51
1995	317	21	33	23	76	27	22	57	0	15	43
1996	276	24	29	28	56	16	18	51	0	13	41
1997	301	17	24	22	67	15	29	57	1	18	51
1998	291	22	27	15	68	23	24	53	1	15	43
1999	292	18	24	20	48	14	18	68	0	28	54
2000	298	14	26	13	47	20	36	61	0	17	64
2001	308	23	29	23	57	27	27	54	2	11	55
2002	288	12	20	20	59	19	23	59	2	13	61
2003	322	19	20	19	61	26	22	59	1	23	72
2004	280	17	27	13	64	21	30	37	0	17	54
2005	290	17	22	21	49	23	21	57	3	23	54
2006	272	15	19	19	43	16	28	55	1	25	51
2007	254	19	15	17	49	21	21	60	0	8	44
2008	250	19	24	21	43	23	23	47	0	14	36
2009	190	14	13	14	24	14	19	49	1	13	29
I alt	5382	351	478	370	1046	360	437	1087	14	314	925

1.4 Tanker om skolestørrelse, trivsel og læring

Der er ikke forskningsmæssigt belæg for at kvalitetsvurdere skolerne på basis af skolestørrelser. Niels Egelund (instituttleder ved Danmarks Pædagogiske Universitet) har i mange år fremhævet, at store skoler giver større mulighed for at udvikle faglige miljøer blandt lærerne, og at eleverne hyppigere bliver undervist i fagene af linjefagsuddannede lærere. Det er ofte blevet hævdet, at børnene trives bedre på små skoler i overskuelige forhold. Her kender alle hinanden, og ingen forsvinder i mængden. I dag er alle skoler organiseret i faser. En af årsagerne hertil er, at skabe overskuelige nærmiljøer for børnene med kvalificerede, kendte voksne.

I forbindelse med udarbejdelsen af kvalitetsrapporten 08 lavede kommunen sammenligninger af trivslen på små og store skoler på basis af spørgeskemaundersøgelser på 2,5 og 8. Klasse. Her viste målingerne, at der ikke var store forskelle mellem store og små skoler. Der var dog en lille tendens til bedre trivsel på de små skoler.

Skolerne er atter i gang med at lave undervisningsmiljø/ trivselsundersøgelser. De foreløbige indtastninger viser igen, at der ikke er stor forskel. Denne gang har der dog været en lille tendens til større trivsel på de store skoler. Det skal nævnes, at flere af skolerne denne gang har lavet undersøgelsen for samtlige elever, så datagrundlaget er større.

Det kan være vanskeligt at opgøre effekter fra små og store skoler. Flere peger på den emotionelle og sociale dimension, når de fremhæver læring på små skoler. For nogle børn er små skoler et godt sted at opbygge tætte relationer, for andre er der ikke tilstrækkeligt med jævnaldrende at spejle sig i og være venner med. Meget er dog afhængigt af den klasse, de enkelte elever går i.

Det skal dog anføres, at der oftest er et større forældreengagement på små skoler, hvilket er et positivt parameter for elevernes trivsel og læring på de små klassetrin.

1.5 Tanker om klassestørrelser og læring

Klasser kan blive for små, vurderer både Niels Egelund og Per Kjeldsen (leder af pædagogisk tænketank Sophia). Egelund bemærker, at små klasser giver færre relationer til jævnaldrende og har indflydelse på fagligheden. Kjeldsen bemærker også specifikt udviklingen af fællesskabskompetencer, demokratisk dannelse og handlekraft, som kompetencer som bedst udvikles i klasser på 18 – 22 elever. For store klassekvotienter kan også have indflydelse på læring og relationer. Egelund anfører i sine analyser, at den maksimale klassestørrelse på 28 elever (ifølge folkeskoleloven) i dag, giver gode lærings og trivselsbetingelser. Kjeldsen anfører på basis af sine analyser, at klasser maksimalt må bestå af 24 elever, da relationen ml. lærer og elev vanskeliggøres ved for store klasser.

Internationale analyser har vist, at lærere underviser efter samme principper uanset hvor mange elever, der er i klasserne. Færre elever i en klasse betyder ikke større undervisningsdifferentiering. Til gengæld bliver der mere arbejde med den daglige formidling og evaluering for den enkelte lærer. Støjniveauet kan også let stige i fald der ikke er en tydelig klasseledelse. Forskning har vist at klassestørrelser udgør et meget lille parameter i læringseffekten. Se vedlagte bilag 1.

I nedenstående tabel illustreres den gennemsnitlige klassestørrelse på skolerne samt antal klasser med 16 elever eller derunder.

2009/10	Gs. Klassestørrelse	Antal klasser ≤ 16 elever
Gylling	14,3	5
Hou	18,5 /21,1	2/3
Hundslund	15,6	4
Parkvejen	20	5
Randlev	14	5
Saksild	21,7	1
Skovbakken	20,3	0
Vestermark	22,5	0
Ørting	16	3

1.6 Konsekvenser for klassestørrelser

De økonomiske beregninger er lavet ud fra en fremskrivning af elev- og klassetallene fra 1.9.2009. Det skal nævnes, at elevtallene hele tiden bevæger sig, og at det kan have afgørende betydning for klassekvotienten. En årgang med 28 elever i klasserne betyder en mærkbar stigning i skolens klassekvotient. Tilføres der tre ekstra elever, som udløser en ny klasse, falder klassekvotienten markant. Kvotienterne må derfor tages med forbehold.

Flytning af to skoler med integration på to byskoler betyder større klassekvotienter på de to byskoler. Det vurderes at klassekvotienten vil stige til 23,5 – 25 elever. Det kan næppe undgås, at der i en overgangsfase vil blive vandreklasser på enkelte årgange.

Kvotienten på de to byskoler forventes at falde for de nye årgange, hvor ændringen af skoledistrikter træder i kraft. Her forventes det ligeledes, at klassekvotienten på de øvrige oplandsskoler stiger.

1.7 Konsekvenser for borgere/brugere

Eleverne fra begge skoler skal transporteres med bus og må påregne transporttid til og fra skole. Klassekvotienten stiger på begge byskoler. For nogle borgere kan lukningen betyde, at samlingspunktet i lokalområdet forsvinder, hvilket kan give et ændret lokalt tilhørsforhold. Der vil stadig være frit skolevalg for de berørte skoler i det omfang, at ændret skolevalg ikke betyder oprettelse af nye klasser.

Teknologisk institut udgav i februar 2008 en rapport, hvori de undersøgte, hvorvidt skolelukninger medførte tilbagegang i lokalområdet. Forfatterne bag rapporten konkluderede, at skolelukninger ikke var årsag til lokalområdets tilbagegang, men nærmere resultatet af en forudgående tilbagegang. De kunne se, at befolkningstilbagegangen fortsatte, selv om der flere steder blev etableret friskoler.

1.8 Konsekvenser for personale

Foreløbige beregninger viser, at der kan spares en sekretærstilling, to pedelnormeringer, rengøringsassistenter, evt. to lederstillinger, 5,3 lærerårsværk

Store ændringer kan medføre øget sygefravær i en periode. Alt for høje klassestørrelser kan også indvirke på sygefraværet.

1.9 Økonomiske konsekvenser

Beregningerne for de efterfølgende modeller kan ses af bilag 2

1. Beregning af besparelse ved ændret skolestruktur

Forvaltningen har foretaget en beregning af den forventede besparelse ved ændret skolestruktur, som betyder lukning af to oplandsskoler og placering af eleverne på to byskoler.

Beregningen viser, at der som følge af en sådan ændring i skolestrukturen vil være en **netto-driftsbesparelse på ca. 3,8 mill. kr. årligt.**

1.10 Beregninger på andre modeller

Der er lavet beregninger på besparelserne i fald eleverne fordeles på 4 skoler. **Her er netto – driftsbesparelsen ca. 4 mill.**

1.11 Oprettelse af friskoler

Udgangspunktet er budget 2010 og elevtallet i skoleåret 09/10.

Det forudsættes i beregningen, at alle børn tilmeldt SFO pr. 1. september 2009 er tilmeldt SFO hele året.

Det forudsættes tillige, at alle elever fra oplandsskolerne fortsætter i de nydannede friskoler. I fald det ikke er tilfældet minimeres besparelsen.

Besparelsen er beregnet til 5.2 mill. kr.

Undervisningsministeriet seneste den 15. August forud for det skoleår, for hvilket skolen ønsker tilskud jf. kapitel 1 i bekendtgørelse om tilskud til friskoler og private grundskoler. Samtidig med anmeldelsen indbetales 1. Rate af depositum på 20.000 til Undervisningsministeriet.

1.12 Nedlæggelse af fire skoler

I lyset af det faldende børnetal har forvaltningen lavet beregninger på, hvorvidt der er tilstrækkelige klasselokaler på Parkvejens Skole, Skovbakkeskolen, Hou Skole, Saksild Skole og Vestermarkskolen til at rumme eleverne fra Randlev Skole, Ørting-Falling Skole, Hundslund Skole og Gylling Skole. Beregningerne er udelukkende lavet for på basis af et elevtal og klasser for skoleåret 2009/10. I kommunen er der i øjeblikket 119 klasser fordelt på klassetrinene 0. – 9. Klasse. På de fem skoler er der sammenlagt 130 klasselokaler. Faglokalerne er ikke medregnet i opgørelsen. Det vil sige ud fra en ren matematik tilgang vil eleverne på de fire oplandsskoler kunne rummes på de resterende fem skoler.

Det skal understreges, at forvaltningen ikke har analyseret elevernes bopæl i forhold til andre skoledistrikter, ledige lokalers anvendelse, behov mm. Det er udelukkende en matematisk beregning af antal klasser og lokalefaciliteter. Folkeskoleloven giver mulighed for holddeling 50 pct. af undervisningstiden. Det fordrer ekstra klasselokaler. Læring i dag foregår ikke blot i et lærerstyret klasselokale, men også gruppebaseret i andre rum. Derfor er det nødvendigt med ekstra lokalekapacitet i form af gruppe og møderum i fald læringen skal afspejle det fleksible videnssamfund børnene vokser op i. Endelig er der i den nye arbejdstidsaftale givet mulighed for at lederen kan pålægge personalet at afvikle møde og forberedelse på skolen under forudsætning af lærerarbejdspladserne lever op kravene i arbejdsmiljøloven.

1.13 Konsekvenser for SFO

I fald to landskoler nedlægges, overflyttes fritidsdelen (SFO) til samme skoler som undervisningsdelen. SFO har en normeringsmodel, der sikrer SFO'er med et lavt børnetal en grundnormering på personalesiden. Alle SFO'er er i dag sikret 3,5 fuldtidsstilling. Herudover tildeles ekstra timer til morgenpasning. Hvis en SFO har 50 – 99 børn i morgenpasning, tildeles 75 timer ekstra, og hvis en ordning har over 100 børn tildeles 118 timer. Herudover tildeles ekstra timer ordninger med mere end 50 børn. En overflytning fordrer derfor, at normeringsaftalen opsiges og genforhandles i fald der ønskes besparelser på SFO-området.

1.14 Procedurer og tidsplan i den politiske beslutningsproces

Nedlæggelse af en skole skal følge de procedurer, som er beskrevet i Bekendtgørelse om proceduren ved en skolenedlæggelse¹.

Af bekendtgørelsen fremgår det, at kommunalbestyrelsen indledningsvist skal vedtage et forslag om nedlæggelse af én eller flere skoler. Forslaget skal dernæst offentliggøres i lokale dagblade og lign. med en kort beskrivelse, som skal danne grundlag for en offentlig skriftlig høring, der skal løbe over mindst 8 uger. Samtidig skal forslaget sendes til udtalelse hos skolebestyrelserne ved de berørte skoler med samme tidsfrist.

Tidligst 4 uger efter høringsfristens udløb kan kommunalbestyrelsen træffe en endelig vedtagelse af forslaget. Såfremt denne endelige beslutning er truffet inden 1. december i et år, kan skolen eller skolerne nedlægges fra og med det efterfølgende skoleår. Nedlæggelse af en skole kan kun ske med virkning fra begyndelsen af et skoleår.

For Odder Kommune betyder denne procedure, at ændringer i kommunens skolestruktur tidligst kan træde i kraft fra og med skoleåret 2011/12, dvs. 1. august 2011.

Ser man på byrådets mødekalender i 2010, betyder det, at for at sikre minimum 8 ugers høring + 4 uger efter høringsfristen, skal byrådet beslutte at sende et forslag i høring senest på byrådsmødet 21. juni 2010. Processen er fremskyndet for at tilgodese borgernes mulighed for at oprette en friskole fra august 2011. Det fordrer, at sindet erklæringen træffes rettidigt, således at evt. borgergrupper kan nå at indsende en ansøgning til Undervisningsministeriet inden 15. August. Forvaltningen foreslår derfor efterfølgende tidsplan.

Hvis der vedtages ændringer i det offentliggjorte forslag, der indebærer nedlæggelse af en anden skole end den, der er omfattet af det offentliggjorte forslag, skal det nye forslag offentliggøres og vedtages efter reglerne i denne bekendtgørelse.

¹ Bekendtgørelse nr. 615 af 19/07/1993.

Tidsplanen for beslutningsprocessen vil således skulle være:

- 1 Økonomiudvalg 14/6 – indstilling til Byråd om at sende forslag i høring
- 2 Byrådsmøde 21/6 – beslutning om at sende forslaget i høring
- 3 Høringsperiode (8 + 4 uger) fra 21/6 til 20/10
- 4 Økonomiudvalgs møde 8/11 – indstilling til Byrådet om godkendelse af forslag
- 5 Byrådsmøde 15/11 – endelig beslutning
- 6 Indberetning til Indenrigsministeriet inden 1/12
- 7 Ikrafttræden pr. 1/8 2011

2. Minimumstimetal

2.1 Beskrivelse af mulighed

Undervisningstimerne nedsættes fra lidt under det vejledende timetal til minimumstimetallene. Besparelsen udgør 2,9 mio kr.

2.2 Konsekvenser for personale

Besparelsen omfatter ca. 7 årsværk.

Det kan være vanskeligt at redegøre for de eksakte konsekvenser af nedskæringer på skolerne pga. decentraliseringen. En mulig konsekvens kan blive, at der bliver mindre tid til ledelse. Flere skoler har i de seneste år fundet ekstra tid til ledelse fra de vejledende timetal. 5 af kommunens skoler er ikke engang normeret til at lønne leder på fuld tid. I nærliggende kommuner består skoleledelsen på store skoler af tre fuldtidsansatte ledere samt en SFO-leder. På Parkvejens Skole og Skovbakkeskolen har byrådet bevilget to lederstillinger samt et tilskud på 64.300 kr. til en administrativ leder at lede ca. 120 ansatte og ca. 600 børn. Ligeledes har byrådet i 2007 bevilget 72.800 kr. til ekstra ledelse på Vestermarkskolen, som følge af øget elevtal. Se efterfølgende tabel

Skoler	Ledelsestid opgjort i antal stillinger
Gylling Skole	0,87 stilling (1.462 timer)
Hou Skole	0,87
Tunø	0,11 (200 timer)
Vestermarkskolen	1,28 stilling + 72.800
Hundslund Skole	0,87
Parkvejens Skole	2,0 + 64.300 kr. til adm. leder
Randlev Skole	0,85 (1.432 timer)
Saksild Skole	0,87
Skovbakkeskolen	2,0 + 64.300 kr. til adm. leder
Ørting Skole	0,85

2.3 Konsekvenser for eleverne

Forskningen på timetallenes effekt for elevernes læring har været sparsom i Danmark. I 2009 udkom en ny rapport baseret på Phd Vibeke M. Jensens forskning. Hun konkluderer, at en stigning i timetallet på 13 minutter om ugen øger karakteren i skriftlig matematik ved folkeskolens afgangsprøve med 0,008 karakterpoint på den gamle 13-skala. Timetallet har størst betydning for pigernes karakterer.

Pædagogisk Universitet vurderer, at timetallet primært har betydning i de naturvidenskabelige fag, da eleverne udelukkende lærer fagene i skolen. I de humanistiske fag lærer eleverne også fra livet udenfor skolen.

Som redegjort for i afsnit 2.2 kan skolerne anvende differencen mellem det vejledende timetal og minimumstimetallet som en slags buffer. Denne buffer sikrer fleksibiliteten i hverdagen og finansierer mere undervisning, mere ledelsestid, ekstra støttetimer, holddeling, forsikringer mm.

Ved at skære så meget i timetallet begrænses ledelsens handlemuligheder overfor løbende problematikker, da økonomien vil være så stram. Sammenholdt med besparelserne på Børne- og familiecenteret reduceres skolernes muligheder for at håndtere urolige elever, som ifølge Hatties forskning er et væsentligt parameter for læring. Se bilag 1.

På baggrund af besparelserne anmoder Vestermarkskolen om at blive fritaget for at lave helhedsskole, da ledelsen vurderer, at der ikke vil være tilstrækkelig med ressourcer til at finansiere ordningen.

3. Øget undervisningstid

3.1 Beskrivelse af mulighed

Andelen af lærernes undervisningstid øges fra 34,8 pct. til 40 pct. derved spares ca. 10 mio. kr. Den nuværende lærertidsaftale udløber 31.7.2011. Besparelsen kan derfor først gennemføres den 1.8.2011, og efter en genforhandling af arbejdstidsaftalen.

Beregningerne er lavet ud fra den gamle tildelingsmodel med vejledende timetal. Beregningerne er lavet på overordnet basis, og er ikke afstemt med læreraftalen på detailplan.

I beregningerne er de aktuelle undervisningstimetal sat i forhold til den samlede arbejdstid. Herved fremkommer 34,8 pct. Differencen mellem 34,8 og 40 pct. undervisning udgør 40.100 timer, hvilket svarer til 23,87 stillinger.

3.2 Konsekvenser for lærerne

Besparselsen medfører reducere af antal lærere svarende til 24 årsværk. Den enkelte lærer underviser gs. 584 timer på årsbasis. I fald besparelsen gennemføres, skal den enkelte lærer gs. 88 lektioner yderligere, hvilket svarer til 2,20 timer om ugen.

Den 1.8.2009 trådte den nye læreraftale i kraft. Aftalen er af lærere og ledere i Odder blevet evalueret, som et skridt i den rigtige retning, idet den styrker den professionelle lærer. Den samme holdning ses på landbasis. Modellen har allerede vist, at planlægning og opgaveløsning på skolerne er blevet mere fleksibel og mindre administrationstung.

Formålet med aftalen er at afbureaukratisere læreraftalen, og flytte fokus på regler og rettigheder til undervisningsopgaven. Aftalen har sammen med LP-arbejdet været en vigtig grundsten i arbejdet med at ændre lærerkulturen. Aftalen som er indgået mellem Odder Kommune og Skanderborg – Odder lærerkreds, og blev lavet ud fra gennemsnitstal fra den eksisterende aftale.

Aftalen indebærer, at lærerne får 1,21 timer til opgaver i forbindelse med undervisningen, hvilket er forberedelse, møder, småkurser, elevsamtaler, forældresamtaler, ekskursioner, tilsyn i frikvarterer mm. for hver lektion. Megen kursus- og udviklingsaktivitet er nu lagt i denne pulje: LP-aktivitet, læsekurser, it-kurser mm. Puljen har medført, at det nu er muligt at etablere ad hoc kurser året rundt, uden at det særskilt skal fremgå af lederens detailplanlægning fra årets begyndelse.

Herudover udløser hver lektion 1 time til andre opgaver, som lederne frit kan planlægge med. I denne pulje ligger længere efteruddannelse, lærermøder, kommunale udviklingsprojekter mm.

Tiden til dette skal primært tages fra forberedelse og mødeaktivitet.

Odder Skolevæsen er i dag et attraktivt sted at arbejde som lærer. På de fleste skoler har der været mange kvalificerede ansøgere, når nye stillinger skulle besættes. Med en undervisningsandel på 40 pct. må det forventes, at Odder fremover kan få sværere ved at rekruttere kvalificerede lærere.

3.3 Konsekvenser for eleverne

Den nyeste forskning viser, at læreren er den største enkeltfaktor i elevernes læring. Ved at reducere lærernes muligheder for efteruddannelse, pausetid mm. i dette omfang, kan det næppe undgås at komme til at påvirke kvaliteten af undervisningen på sigt. I bilag 1 er redegjort for forskning i læringseffekter (hvad virker).

4. Borgerreaktioner

4.1 Fælles ledelse på to skoler

På borgermødet fremkom forslag om at lave fælles ledelse. I efterfølgende er beregnet på økonomiske konsekvenser af fælles ledelse på disse skoler:

- Saksild Skole, Randlev Skole og Hou Skole
- Ørting-Falling Skole, Hundslund Skole og Gylling Skole

I givet fald vil kommunen spare fire lederstillinger, som skulle konverteres til afdelingslederstillinger. Som det fremgår af bekendtgørelse om fælles ledelse² beslutter kommunalbestyrelsen hvilken skoleleder, der varetager opgaven som fælles skoleleder, jf. lovens § 45. På de øvrige skoler udpeges en medarbejder til at varetage den daglige kontakt med elever, forældre og skolens ansatte under ansvar over for den fælles leder og skolebestyrelsen

Skolelederne på de små skoler er tjenestemandsansatte, og indplaceret på samme løntrin som en afdelingsleder. Funktionsløn, kvalifikationsløn og tillæg kan være forskellige, men udgør ikke en nævneværdig besparelse. Til gengæld ville en af lederne skulle have det overordnede ansvar og have en større funktions- og eller kvalifikationsløn.

Modellen kan have spændende perspektiver på det udviklingsmæssige, men der vil sammenlagt ikke være nogen besparelse i dette forslag. Det kan dog ikke udelukkes, at en fælles ledelse kunne finde gode tværgående løsninger på pædagogiske og økonomiske problemstillinger.

4.3 Landsbymodellen

Der er forskellige former for landsbymodeller. Grundtanken i modellerne er at administrationen ml. skole og daginstitution lægges sammen jf § 24a i folkeskoleloven.³ Daginstitutionslederen kan i denne model både

² Bekendtgørelse om fælles ledelse for flere skoler

§24 stk. 3 jf. folkeskoleloven

³ Bekendtgørelse om fælles ledelse og daginstitutioner for folkeskoler og kommunale dagtilbud i landdistrikter.

”§1. Kommunalbestyrelsens godkendelse i henhold til § 24 a i lov om folkeskolen af, at en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et kommunalt dagtilbud oprettet efter § 7 i lov om social service i landdistrikter m.v. skal have fælles leder og fælles bestyrelse, forudsætter en forudgående positiv udtalelse fra skolebestyrelsen og forældrebestyrelsen ved dagtilbuddet. Forældrene i det kommunale dagtilbud fraskriver sig herved retten til en særskilt forældrebestyrelse for dagtilbuddet efter § 13, stk. 1, i lov om social service. Stk. 2. Dagtilbuddet, der indgår i den fælles ledelse med en folkeskole kan være en kommunal daginstitution eventuelt i samarbejde med lokalområdets kommunale dagpleje.”

varetage hvervet som afdelingsleder for både daginstitution og SFO. Herved spares en stilling som SFO-leder eller daginstitutionsleder.

Såfremt modellen indføres ved naturlig afgang ville modellen udgøre en besparelse på ca. 30.000 kr. i et område.

5. SFO - generel besparelse

5.1 Beskrivelse af muligheder

Generel besparelse på 2.5 mio. kr. fordelt på alle SFO'erne. Skolerne afgør selv, hvorledes de organiserer SFO'en efter besparelserne

5.2 Konsekvenser for personale

SFO'erne reduceres med 7 årsværk fordelt på alle byens SFO'er. Såfremt to skoler nedlægges er det forudsat, at SFO-ordningerne overføres til de modtagende skoler med den reducerede normering.

5.3 Konsekvenser for børnene

I en skolefritidsordning arbejdes der meget med børnenes relationer og flere af aktiviteterne er organiseret i værksteder. For børnene vil redueringen af personale betyde færre aktiviteter og færre voksne til at tilse, vejlede, trøste mm.

6. Bilag

Bilag 1: Hvad virker?

Det kan være vanskeligt at vurdere, hvilke tiltag som har de største effekter på elevernes læring. Der er mange faktorer, som spiller ind på læringen.

En nyligt offentliggjort australsk undersøgelse har dog ranket forskellige forhold og tiltag. Undersøgelsen omtales som den hellige gral for skoleforskere og skoleplanlæggere, da den har størrelsen til at give valide svar på mange spørgsmål.

Undersøgelsen er lavet af professor John Hattie og er verdens største undersøgelse af, hvad der virker i undervisningen. Den omfatter over 80 millioner elever, og sammenfatter mere end 50.000 mindre forskningsundersøgelser på skoleområdet.

Hattie ranker 100 forhold, som har betydning for elevernes læring ved at kategorisere dem efter effekt. Han anvender følgende overkategorier:

< - 0	Negativ effekt på elevernes læring
0 – 0.14	Forventelig effekt af elevernes egen udvikling.
0.15 – 0.29	Forventelig effekt af undervisning
0.30 – 0.39	Meget lille effekt
0.40 – 1.0	Positiv effekt.

Hattie og forskerteamet beskriver, at hvis et tiltag vurderes at have en effektstørrelse på 1,0 har 88 pct. af eleverne opnået bedre resultater end kontrolgruppen.

Rankingen understreger igen, at elev og lærerfaktorer har de største effekter på læringen. I fald man ønsker at forbedre kvaliteten af undervisningen, skal man ind og vurdere på faktorer, som kan understøtte lærernes virke i klasselokalet

- Klasseledelse
- Lærer-elevrelation
- Trivselsprogrammer for klassen
- Inspiration til nye metoder
- Forældreinddragelsesprogrammer

I efterfølgende tabel er uddraget 22 forhold, som oftest drøftes af politikere og skoleplanlæggere.

	Påvirkning/indflydelse	Effekt	Ressource
1	Elevens medfødte kognitive evner	1.04	Elev
2	Fravær af forstyrrende elever	0.86	Elev
3	Undervisningens kvalitet	0,77	Lærer
4	Lærer-elev relation	0.72	Lærer
5	Feedback	0.72	Lærer
6	Kreativitetsprogrammer	0.70	Lærer
7	Diagnostiske test med efterfølgende læringsprgrammer	0.65	Lærer
8	Elevernes motivation	0.61	Elev
9	Forældrenes socio-økonomiske status	0.57	Elev
10	Klassens miljø	0.56	Lærer
11	Indflydelse fra klassekammerater	0.53	Klassekammerater
12	Udfordrende læringsmiljøer	0.52	Lærer
13	Forældreinddragelse	0.55	Lærer
14	Cooperative learning	0.49	Lærer
15	Lektier	0.43	Lærer
16	Lærerens undervisningsstil	0.42	Lærer
17	Computer i undervisningen (forventes at stige pga. nye programmer og lærernes viden om anvendelse)	0.31	Lærer
18	Test uden opfølgelse	0.30	Lærer
19	Minimering af klassestørrelser	0.30	Skole
20	Individualiserede programmer	0.14	Lærer
21	Teamteaching – tolærer	0.06	Lærer
22	Flytte skole (nye lærere og kammerater)	-0.34	Skole

Bilag 2: Forudsætninger for beregninger for skolelukninger

1. Beregning af besparelse ved ændret skolestruktur

Forvaltningen har foretaget en beregning af den forventede besparelse ved ændret skolestruktur, som betyder lukning af to oplandsskoler og placering af eleverne på to byskoler.

Beregningen viser, at der som følge af en sådan ændring i skolestrukturen vil være en **netto-driftsbesparelse på ca. 3,8 mill. kr. årligt.**

Beregningen er baseret på de følgende forudsætninger:

1.1 Driftsbesparelser medregnet i besparelsen:

Besparelser vedr. undervisning/ timetildeling

- Eleverne flyttes fra oplandsskole 1 til byskole 1 og fra oplandsskole 2 til byskole 2
- Lærernes gennemsnitsbruttoløn i 2010 er 433.153
- Eleverne fra de to skoler indgår i de eksisterende klasser på de modtagende skoler, hvor det er muligt. Hvor det ikke er muligt oprettes nye klasser
- Der oprettes nye klasser, når elevtallet overstiger 28

Fordi eleverne i vidt omfang kan indgå i eksisterende klasser vil der blive en årlig besparelse på ca. 1.833.681 kr. i timetildelingen, hvilket svarer til 4,23 lærerårsværk.

I fald klassekvotienten øges til 30, vil der være en yderligere besparelse på ca. 150.000.

Besparelser vedr. vedligehold, drift og tilsyn med bygninger

- Pedelnormeringen på de 2 oplandsskoler bortfalder
- Tildelingen til vedligeholdelse af de 2 skolers grønne arealer og bygningsdrift, herunder forbrugsafgifter og indvendigt bygningsvedligehold bortfalder
- Tildelingen til rengøring på de 2 skoler bortfalder

Der gøres opmærksom på, at fuldstændigt bortfald af ovenstående (pedelnormering, tildeling til rengøring, og tildeling til vedligehold og drift af bygninger) forudsætter, at skolebygningerne sælges eller på anden vis afhændes.

Administrative besparelser

- Sekretærnormeringen til de 2 oplandsskoler falder bort – men i beregningen er det dog forudsat at sekretærtildelingen i stedet øges på de modtagende skoler med i alt halvdelen af de to tidligere skolers sekretærnormering. Dvs. der spares én sekretærstilling.

1.2 Driftsudgifter fratrukket besparelsen:

Som følge af den ændrede skolestruktur vil der komme en merudgift til transport (skolebusser/ buskort)⁴. Beregningen af merudgiften herved er baseret på disse forudsætninger:

Oplandsskole 1 - transport

- Til eleverne der pt. er på Oplandsskole 1 indsættes 1 bus morgen og 4 busser om eftermiddagen. Det svarer til ca. 682 køretimer/ år til en timepris på ca. 326 kr. til vognmanden, hvortil kommer administrationsbidrag til Midttrafik på ca. 37.000 kr. og driftsomkostninger til vognmand på ca. 173.000 kr. I alt ca. 433.484 kr. årligt. 3 busafgange om eftermiddagen ville koste 381.329 kr. årligt.
- Det forudsættes således, at ikke alle børn vil tage bussen om morgenen, idet nogle højst sandsynligt vil blive kørt af forældrene.

⁴ Kommunen har pligt til at sørge for transport mellem skole og hjem, når skolen er barnets distriktsskole, eller når barnet går på den folkeskole, kommunen har henvist til. Kommunens befordringsforpligtelse gælder, når afstanden til skolen er:

2½ km for børnehaveklasse og 1.-3. klasse

6 km for 4.-6. klasse

7 km for 7.-9. klasse

9 km for 10. klasse

Har man valgt en anden skole end distriktsskolen er kommunen ikke forpligtet til at give fri befordring. Jf. bekendtgørelse nr. 25 af 10.1.1995

Oplandsskole 2 - transport

- Til eleverne pt. på oplandsskole 2 indsættes ligeledes én bus morgen, til samme takster som nævnt ovenfor vedr. oplandsskole 1
- Der indsættes ikke ekstra busser eftermiddag, da der allerede kører busser til børnene på 7.-9. Klassetrin, som bor i oplandsskole 1's skoledistrikt.

På baggrund af ovenstående beregninger skønnes prisen at være ca. 800.000 kr. Dette beløb er inklusiv en "buffer" på ca. 175.000 kr. såfremt ovenstående forudsætninger forrykker sig.

2. Øvrige kommentarer til beregningen

I beregningen af besparelsen er IKKE medregnet:

- Besparelserne ved nedlæggelse af de to skolelederstillinger (Fordi de ikke umiddelbart kan opsiges, men som udgangspunkt har krav på anden stilling i skolevæsenet)
- Indtægterne vil salg eller evt. udlejning af skolebygningerne
- Besparelserne ved at kommunen fremover ikke vil skulle anvende anlægsmidler til renoveringer, ombygninger, energimærkning mv. på de to skolebygninger.
- SFO. Det vurderes dog, at flytning af SFO vil være udgiftsneutral.

Oprettelse af friskoler

Udgangspunktet er budget 2010 og elevtallet i skoleåret 09/10. Det forudsættes i beregningen, at alle børn tilmeldt SFO pr. 1. september 2009 er tilmeldt SFO hele året.

Det forudsættes tillige, at alle elever fra oplandsskolerne fortsætter i de nydannede friskoler. I fald det ikke er tilfældet minimeres besparelsen.

Besparelsen er beregnet til 5.2 mill. kr. Grunden til at besparelsen er væsentligt højere, end ved at flytte eleverne til eksisterende kommunale skoler er, at der i denne beregning ikke er indregnet yderligere udgifter til transport, da Odder Kommune ikke er forpligtet til at stille skolebus til rådighed i forhold til privatskoler. Udgiften til transport er indregnet i forslaget om nedlæggelse af oplandsskoler og overflytning af elever til kommunale skoler.

Bilag 3: Gennemsnitlig udgift per elev

Model 1: Den gennemsnitlige udgift per elev udregnet på undervisning og fritid for tre skoleår.

De store forskelle i udgifter fra skole til skole og fra skoleår til skoleår skyldes varierende klassestørrelser. Skolerne tildeles ressourcer både per klasse og per elev i den nuværende ressourcetildelingsmodel. På den måde sikres at både store og små klasser får minimumstimetallene.

Skoler	2007/08 **	2007/08 *** (SFO)	2008/09**	2008/09 *** (SFO)	2009/10 **	2009/10 SFO***
Gylling	51.046	26.529	56.426	28.118	65.723	29.659
Hou	48.808	29.796	50.209	25.677	55.951	27.748
Hundslund	51.768	26.460	55.449	25.613	59.793	29.156
Parkvejens	46.818	27.313	49.481	31.764	54.412	29.394
Randlev	52.748	26.677	63.241	28.411	59.461	29.543
Saksild	45.053	24.428	48.237	25.415	47.566	26.209
Skovbakken	46.284	33.277	46.287	34.841	50.360	33.223
Vestermark	49.870	4.634	54.785	27.500	56.359	4.620
Ørting	56.355	26.255	55.124	4.752	53.055	28.551
10. Klasse	42.362		41.763		46.329	
Gennemsnit	49.111	25.041			64.600	

**Gennemsnitlig udgift pr elev inkl. Alm. specialundervisning og særlige støtte-timer, ekskl. specialklasser og fælles formål

***Gennemsnitlig udgift pr. tilmeldt i SFO'en

Model 2: Udgifter per elev inkl. drift af bygninger

Nedenstående tabel viser udgifter per elev inklusiv drift af bygninger. Her er kun beregnet for skoleåret 2009/10.

Udgifter pr. elev opgjort for skoleåret 09/10 - budget 2010 incl drift af bygninger:			
Skoleåret 09/10 - budget 2010		Samlet budget 2010	Udgift pr. elev
Gylling	100	6.572.306	65.723
Hou	148	8.321.571	56.227
Hundslund	109	6.517.450	59.793
Parkvejen	581	31.613.506	54.412
Randlev	98	5.827.176	59.461
Saxild	152	7.230.088	47.566
Skovbakkeskolen	609	30.669.444	50.360
Ørting	112	5.942.157	53.055
Vestermarks skolen	382	21.529.080	56.359
10-klasse	68	3.150.387	46.329
I alt	2.359		

